

O. BENIGNUS WANAT OCD**IDEOWE I ARTYSTYCZNE WARTOŚCI OBRAZU MATKI
BOŻEJ, NAMALOWANEGO PRZEZ ADOLFA HYLĘ, WEDŁUG
PROJEKTU SŁ. B. PAULI ZOFII TAJBER****-1. ANALIZA FORMALNA OBRAZU**

Przedmiotem analizy jest obraz Matki Bożej namalowany w typie Niepokalanej w pełnej postaci, w dwóch wersjach, zróżnicowanych symbolami Trójcy Świętej. Oba obrazy namalowane zostały według wstępnego projektu, wykonanego farbami pastelowymi na kartonie. Artysta Adolf Hyla namalował je według wskazań m. Pauli Zofii Tajber, założycielki Zgromadzenia Najświętszej Duszy Chrystusa Pana, która w dniu 13 września 1953 roku miała wizję – objawienie Matki Bożej w pierwotnej kaplicy zgromadzenia na Prądniku Białym. Artysta usiłował przedstawić Madonnę według opisu wizji Założycielki. Jednakże nadprzyrodzone piękno Matki Bożej, nie jest możliwe do przekazania środkami dostępnymi artyście, stąd artysta przedstawił obraz według swoich możliwości artystycznych, zgodnie z przekazem uprzywilejowanej matki Tajber.

a) **Obraz Matki Bożej Niepokalanie Poczętej** w pokoju Sł. B. Pauli Zofii Tajber w Krakowie na Prądniku Białym (obecnie Muzeum Matki Założycielki Zgromadzenia)

Wizerunek Madonny namalowany farbami olejnymi na płótnie w kształcie prostokąta o wymiarach 199 x 124 cm, przez artystę malarza Adolfa Hylę w 1956 roku. Niepokalana w pełnej postaci zwrócona jest frontalnie do widza z rękami rozłożonymi na boki i dłońmi skierowanymi do środka w geście powitania i objęcia swą macierzyńską opieką wszystkich ludzi. Cała postać Matki Bożej na tle nadziemskiej jasności usytuowana jest na globie ziemskim, pogrążonym w chmurach, z których wyłania się opasujący ją wąż, symbol szatana. Madonna ukazana została w białej sukni, przepasanej złotym pasem, ze złocistą bordiurą wokół szyi i rękawów. Spod fałdów sukni widoczne są do połowy Jej bosa stopy, dotykające bezpo-

średnio prawą Europy, a lewą stopą Azji na ziemskim globie. Twarz pociągła, rysy delikatne, włosy czarne – rozpuszczone do tyłu, oczy niebieskie, łagodnie spoglądają w dal. Głowa okryta jest białym, delikatnym welonem, opadający do tyłu. Nad wysokim czołem złocista korona o kształcie trójkąta, a z ramion opada z tyłu na dół amarantowy płaszcz – peleryna z czerwoną podszewką, opadający na dół, z licznymi, podłużnymi fałdami po bokach. Cała postać otoczona jest świetlistą aureolą jak w Apokalipsie „Niewiasta obleczone w słońce” (Ap 12, 1). Wokół głowy jest potrójny nimb kolisty zróżnicowany walorowo. Ponad głową na nimbie unosi się biały gołąbek – symbol Ducha Świętego. Na wysokości głowy Niepokalanej artysta umieścił z prawej strony symbol Boga Ojca – prawicę boską „dexteram Dei” w owalnym nimbie na tle trójkąta, a po lewej stronie główkę Dzieciątka Jezus w okrągłym nimbie. Symbole te i figuralne przedstawienie Dzieciątka Jezus są dodatkami artysty. Nie występowały w nadprzyrodzonej wizji Matki Tajber.

Obraz ten oprawiony w złożoną ramę profilowaną umieszczony został na centralnej ścianie po stronie zachodniej dawnego pokoju Matki Założycielki, a obecnego muzeum pamiątek Sługi Bożej.

b) Obraz Niepokalanej, przechowywany w mieszkaniu Matki Założycielki w domu zakonnym SS. Najświętszej Duszy Chrystusa Pana w Siedlcu nr 1, 32-065 Krzeszowice. W tym mieszkaniu spędziła ostatnie lata swego życia i w nim zmarła 28 maja 1963 roku, po otrzymaniu błogosławieństwa i odpustu na godzinę śmierci od ks. bpa Karola Wojtyły, któremu przepowiedziała godność papieską.

Obraz namalowany na płótnie farbami olejnymi, formatu stojącego prostokąta o wymiarach wys. 100 x 80 szer. cm, przedstawia wyobrażenie Niepokalanej, stojącej na ziemskim globie w białej sukni, przepasanej złotem pasem. Złocista bordiura obiega wokół szyi i rękawów sukni. Ręce ma rozłożone w dół – w geście sprawowania opieki nad całym ziemskim globem. Twarz pociągła, rysy delikatne, czoło wysokie, niebieskie oczy spoglądają łagodnie w dal. Sama postać Niepokalanej jest repliką krakowskiego obrazu z 1956 roku. W górnej partii obraz pozbawiony jest dodatkowej symboliki Trójcy Świętej, pochodzącej od samego artysty w pierwotnej kompozycji. W pierwszej kompozycji wąż – symbol szatana opasuje glob ziemski we mgle, wychylając otwarte szczęki w kierunku stopy Madonny, czyhając na Jej piętę (por. Rdz 3, 15), natomiast w drugiej kompozycji wąż starodawny – symbol szatana już nie ukazuje się na ziemi. Jest zamknięty w piekle przez Niepokalaną według proroczej wizji Matki Bożej, objawionej Założycielce Zgromadzenia.

Obraz przymocowany do krosien blejtramu oprawiony jest w złociste, profilowane ramy.

c. Projekt obrazu namalowany na kartonie o wymiarach 32,7 x 24,4 cm, przedstawiony do aprobaty Matce Założycielce przez artystę, do malowania pierwszej wersji na Prądniku Białym w 1956 roku. Projekt widocznie uzyskał zatwierdzenie, gdyż według niego namalowany został pierwszy obraz, z tą różnicą, że w trakcie malowania artysta zmienił nieco twarz Matce Bożej, ze szkodą dla obra-

zu. W projekcie twarz jest więcej subtelna i ładniejsza. Karton projektu z biegiem lat uległ wypłowieniu.

2. KOLORYSTYCZNA I SYMBOLICZNA INTERPRETACJA OBRAZU¹

Zgodnie z przyjętą symboliką w liturgii i w sztuce sakralnej biała suknia i jasny welon na głowie Matki Bożej symbolizują Jej niewinność, czystość i wyłączny przywilej Niepokalanego Poczęcia. Świetliste tło wokół całej postaci – „*Niewiasta przyobleczona w słońce*” (Ap 12, 1) oznacza transcendentne szczęście wieczne. Jasny nimb w kształcie trójkąta z wyciągniętą prawicą jest symbolem Boga Ojca w Trójcy Świętej jedyne. Jest to najstarszy symbol Boga Ojca, oznaczający wieczne istnienie Boskiej natury. Dopiero od XII wieku zaczęto wprowadzać figuralne przedstawienie Boga Ojca. Symbolami zaś Chrystusa był baranek lub krzyż, a Ducha Świętego – gołąbek lub ogniste języki na tle złocistych nimbów². Natomiast figuralne przedstawienie główki Dzieciątka Jezus w kolistym nimbie bardzo rzadko występuje w malarstwie. O ile występuje to w pełnej postaci Dzieciątka Jezus. W omawianym obrazie artysta odstąpił od klasycznego ukazania symboliki Trójcy Świętej.

Amarantowy płaszcz Madonny podbity czerwoną tkaniną symbolizuje miłość, której źródłem jest Duch Święty. On zapala ogniem miłości wiernych i zstąpił na Matkę Bożą oraz na apostołów w wieczerniku w postaci ognistych języków i napełnił ich siedmioma darami. Maryja jest Oblubienicą Ducha Świętego, gdyż On dokonał w Niej tajemnicy Wcielenia Syna Bożego, a w czasie Pięćdziesiątnicy uczynił Ją Matką Kościoła, założonego przez Chrystusa. Prawdę tę ogłosił papież Paweł VI na zakończenie III sesji Soboru Watykańskiego II, po ogłoszeniu konstytucji dogmatycznej *Lumen gentium*, w dniu 21 listopada 1964 roku³. Szat koloru czerwonego używa się w uroczystość Zesłania Ducha Świętego, we wszystkie święta Męki Pańskiej i Krzyża Świętego oraz w święta i wspomnienia męczenników. Odcień koloru amarantowego również symbolizuje królewską władzę Matki Bożej i Matki Kościoła oraz Jej delikatną dobroć i opiekę nad całym mistycznym Ciałem Chrystusa, jakim jest Lud Boży, chroniący się przed szatanem pod Jej płaszcz opieki.

Złoty pas i oblamowanie sukni złotem oznaczają Jej szczęście wieczne w niebie. Prosta, złota korona na głowie symbolizuje Jej władzę królewską w niebie i na ziemi, jako królowej nieba i ziemi. Na obrazie Niepokalanej w Siedlcu nie ma już węża pod Jej stopami, ani wokół globu ziemskiego. Dotyka Ona bosymi nogami

¹ Zob. D. Forstner, *Świat symboliki chrześcijańskiej*, Warszawa 1990; Ch. Zieliński, *Sztuka sakralna*, Poznań-Warszawa-Lublin [1960].

² H. Wegner, *Bóg – człowiek w ikonografii*, [w:] *Encyklopedia katolicka*, t. 2, Lublin 1976, kol. 987.

³ Pawła VI, *Adhortacja apostołska o czci i naśladowaniu Najświętszej Maryi Panny, Matki i wzoru wszystkich cnót*, „*Signum magnum*”, Rzym 13 maja 1967 roku.

ziemi i według objawienia oczyści ziemię od natrętnych bestii piekielnych i od ich zgubnego wpływu na ludzi, gdy nadejdzie Jej ostateczne zwycięstwo nad szatanem, zapowiedziane już w raju (Rdz 3, 15).

3. TEOLOGICZNA INTERPRETACJA OBRAZU

Zobrazowaną wizję Matki Bożej pod względem ikonograficznym należy zakwalifikować do jednej z odmian Niepokalanej. Typ ten wywodzi się z proroczej wizji i opisu św. Jana Apostoła z jego Apokalipsy „Niewiasty przyobleczonej w słońce” (Ap 12, 1). Występuje w malarstwie i rzeźbie z Dzieciątkiem Jezus na ramieniu z koroną gwiazd dwunastu, depcząca głowę węża lub bez Dzieciątka z rękami złożonymi do modlitwy (S. Murillo), albo trzymająca różaniec (Matka Boża z Lourdes i Fatimy).

Początki kultu Niepokalanego Poczęcia NMP sięgają w Bizancjum VII wieku (św. Andrzej z Krety), a na Zachodzie dopiero w XII wieku, Kuria rzymska przyjęła to święto Poczęcia NMP obchodzone 8 grudnia w 1330 roku⁴. Po długim okresie dysput teologicznych, w czasie, którego sensus communis fidelium był jednoznaczny w wyznawaniu tej prawdy, papież Pius IX bullą dogmatyczną *Ineffabilis Deus*, z dnia 8 grudnia 1854 roku, ogłosił światu prawdę, że Najświętsza Maryja Panna od pierwszej chwili swego poczęcia wolna była od wszelkiej zmyzy grzechu pierworodnego, na mocy specjalnego przywileju Boga Wszechmogącego, mocą przewidzianych zasług Jezusa Chrystusa, Zbawiciela rodzaju ludzkiego⁵. Prawdę tę osobiście potwierdziła sama Matka Boża przez swe objawienia w Lourdes w 1858 roku⁶.

Założycielka Zgromadzenia Sióstr Najświętszej Duszy Chrystusa Pana usiłowała zaprowadzić w swoim zgromadzeniu nabożeństwo do Najświętszej Maryi Panny Matki Ciała Mistycznego. Uczyła, że „Ona jest Matką całego świata, całej ludzkości, wszystkich ludzkich ras! Płaszczem swej opieki okrywa całą ziemię, a więc każdego, najbardziej niepozornego człowieka.

Z najgorętszym pożądaniami macierzyńskim pragnie widzieć wszystkich ludzi członkami Ciała Mistycznego, tworzących jeden, przeogromny, niezrównany w swoim pięknie i niezwykłony w swej potędze żywy organizm, w którym Jej Boski Syn mógłby żyć naprawdę wszechwładnie.

Najświętsza Maryja Panna troszczy się o nas macierzyńsko. Należy Ją prosić, aby nam dopomogła piastować Jezusa w duszach naszych”⁷.

⁴ J. Drozd, *Maryja w roku kościelnym*, Kraków 1983, s. 38.

⁵ *Breviarium fidei. Wybór doktrynalnych wypowiedzi Kościoła*, opr. S. Głowa SJ i I. Bieda SJ, Poznań 1997, s. 269.

⁶ R. Laurentin, *Lourdes*, [w:] *Nuovo dizionario di mariologia*, a cura di Stefano De Fiores e Salvatore Meo, Torino 1986, s. 795–805.

⁷ O. Filek, *Promieniować Chrystusem. M. Paula Zofia Tajber (1890–1963) Założycielka Zgromadzenia Sióstr Najśw. Duszy Chrystusa Pana*, Rzym 1983, s. 34.

Pragnęła uczcić Jej przywilej Niepokalanego Poczęcia, jako Matki Ciała Mistycznego Boga Człowieka Jezusa Chrystusa⁸, jako Matki Kościoła. W lipcu 1931 roku, w czasie grania Godzinek o NMP ujrzała Matkę Bożą, która wręczyła jej szkaplerz z oświadczeniem: *w tym znaku zwyciężysz*⁹. Matka Tajber była przekonana, że to nowe nabożeństwo maryjne „osłoni ludzkość przed nawałnicą szatana”¹⁰. Początkowo siostry prywatnie czciły Matkę Bożą pod tym tytułem i nosiły szkaplerz. Tytuł ten jednak został zakwestionowany i odrzucony przez władze kościelne, jako niezgodny z nauką Kościoła. Trzeba było czekać aż Sobór Watykański II w Konstytucji dogmatycznej o Kościele *Lumen gentium* uzupełni nauczanie Kościoła w ósmym rozdziale *Błogosławiona Maryja Dziewica, Boża Rodzicielka w tajemnicy Chrystusa i Kościoła*¹¹, a papież Paweł VI, ogłaszając tę Konstytucję, ogłosi równocześnie Najświętszą Maryję Pannę Matką Kościoła. Wtedy okazało się, że nauczanie Matki Tajber było poprawne i prekursorskie. Pochodziło z inspiracji Ducha Świętego.

Matka Tajber uczyła siostry, że muszą uroczystie poświęcić się Maryi Niepokalanej Matce Ciała Mistycznego, i wraz z Nią współpracować w budowaniu mistycznego Ciała Jezusa, by każdy człowiek stał się doskonałym członkiem tegoż Ciała¹². Budowanie Mistycznego Ciała Chrystusa jest zasadniczym obowiązkiem każdego chrześcijanina przez świadome pielęgnowanie przyjaźni z Bogiem przez łaskę uświęcającą i teologiczne cnoty oraz pełnienie swoich obowiązków obranego stanu. Kiedy Matka Tajber prosiła Boga o podanie sposobu położenia kresu wojnom na świecie, usłyszała daną obietnicę: „Z chwilą, gdy na świecie zaprzestanie istnieć grzech dzieciobójstwa, wojny na całej kuli ziemskiej ustaną! Wówczas ludzkość nie mając na sumieniu swoim tej zbrodni, będzie radośnie dążyła do swego odwiecznego przeznaczenia. Będzie to autentyczne budowanie Mistycznego Ciała Boga Człowieka przez doskonałość jego członków”¹³. Oświecenie to miało miejsce 14 września w dzień po objawieniu się jej Matki Bożej Niepokalanej. W tym świetle zrozumiała radość Matki Bożej z nadchodzącej nowej „ery chrześcijaństwa” przyobiecanej już 17 maja 1931 roku¹⁴. A więc było to równocześnie Jej ważne przesłanie dla ludzi.

Owocem tego nauczania jest żywy kult Matki Bożej w Zgromadzeniu, wyrażający się w codziennym odmawianiu Różańca i Litanii loretańskiej, nabożeństwa

⁸ *Wybór pism Zofii Pauli Tajber*, część II, Przygotował do wydania o. Joachim Roman Bar OFMConv, Kraków 1990, s. 103.

⁹ A. J. Bartyzel, *Dynamizm cnót teologicznych w życiu Sługi Bożej Pauli Zofii Tajber*, Kraków 2000, s. 144.

¹⁰ A. J. Bartyzel, *Życ Jezusem. Duchowość Zgromadzenia Sióstr Najświętszej Duszy Chrystusa Pana w ujęciu Sługi Bożej Pauli Zofii Tajber*, Kraków 2002, s. 42–45.

¹¹ Sobór Watykański II, *Konstytucja dogmatyczna o Kościele „Lumen gentium”*, Rzym 21 listopada 1964, nr 53.

¹² A. J. Bartyzel, *Życ Jezusem*, dz. cyt., s. 45.

¹³ AG ZDCh, *Wypisy z pism Matki Pauli Zofii Tajber*, Kraków-Prądnik Biały, 1954–1955, s. 10.

¹⁴ Tamże, s. 9.

majowe i październikowe oraz w każdą sobotę z wystawieniem Najśw. Sakramentu, śpiewanie Godzinek o Niepokalanym Poczęciu NMP i pieśni maryjnych w każdą sobotę, niedzielę i święta¹⁵.

4. INSPIRACJA TWÓRCZA I SPRAWCZA OBRAZU

Koncepcja i zlecenie namalowania obrazu wyszła od Matki Pauli Zofii Tajber, założycielki Zgromadzenia Sióstr Najświętszej Duszy Chrystusa Pana w Krakowie na Prądniku Białym. Była ona córką Rudolfa i Marii z domu Lux. Urodziła się 23 VI 1890 r. w Białej Podlaskiej, w rodzinie głęboko religijnej i zamożnej. Dzieciństwo i młodość spędziła w Żytomierzu (1896–1820). Naukę z zakresu szkoły podstawowej pobierała w domu rodzinnym, a w latach 1901–1904 uczęszczała do żytomierskiego gimnazjum. W roku 1905 podjęła studia w konserwatorium muzycznym w Warszawie, które kontynuowała w Berlinie (1907–1908) i Kijowie (1909–1917). W latach 1908–1915 przechodziła kryzys wiary, spowodowany modnymi na uczelniach prądami filozofii ateistycznej. W tym czasie szukała Boga i życiowej drogi. Łaski nawrócenia doznała w Wielki Piątek 1915 roku w kościele św. Aleksandra w Kijowie. Od tej chwili stale pogłębiała więź i przyjaźń z Bogiem. W 1919 roku pod wpływem światła Bożego rozeznała, że jest powołana do założenia zakonu poświęconego czci Najświętszej Duszy Chrystusa Pana, który będzie przypominał człowiekowi prawdę o życiu Jezusa w duszach ludzkich i pobudzał do świadomego udziału w budowaniu Jego Mistycznego Ciała. W listopadzie 1920 roku przedostała się dzięki wyjątkowej Opatrzności Bożej do Krakowa, gdzie za zgodą księcia bpa Adama Stefana Sapiehy założyła Stowarzyszenie Katolickie ku czci Przenajświętszej duszy Chrystusa Pana w 1923 roku. W roku 1949 kard. Adam Stefan Sapieha dokonał kanonicznej erekcji przekształcając Stowarzyszenie w Zgromadzenie Sióstr Najświętszej Duszy Chrystusa Pana na prawie diecezjalnym. Papieskie zatwierdzenie na prawach Stolicy Apostolskiej otrzymało Zgromadzenie w 1981 roku. Przełożoną generalną Zgromadzenia była do 1961 roku matka Paula Zofia Tajber. W 1961 zwolniona z urzędu przełożonej udała się do klasztoru w Siedlcu, gdzie dokonała świątobliwego żywota 28 maja 1963 roku. Dnia 9 listopada 1993 roku biskup krakowski ks. kard. Franciszek Macharski otworzył proces kanonizacyjny Sługi Bożej Matki Pauli Tajber¹⁶.

¹⁵ A. J. Bartyzel, *Życie Jezusem*, dz. cyt., s. 48.

¹⁶ Opracowano na podstawie: A. J. Bartyzel, *Życie Jezusem*, dz. cyt., s. 10–14; F. Ptak, *Rys życia Zofii Pauli Tajber*, [w:] *Wybór pism Zofii Pauli Tajber i Kazimierzy Gruszczyńskiej*, przygotował do wydania o. Joachim Roman Bar, *Polskie Teksty Ascetyczne*, t. II, Warszawa 1981, s. 9–69.

5. AUTOR OBRAZU¹⁷

Zobrazowania nadprzyrodzonej wizji Niepokalanego Poczęcia Najśw. Maryi Panny, którą zobaczyła Matka Paula Zofia Tajber w dniu 13 września 1953 roku, podjął się artysta malarz Adolf Kazimierz Hyla, syn Józefa i Salomei z Szarkiewiczów. Urodził się on 2 V 1897 roku w Białej k. Bielska, a zmarł w Krakowie 24 XII 1965 roku. Po maturze w Chyrowie (1917) uczył się rysunku i malarstwa u Jacka Małczewskiego. W 1922 roku studiował historię sztuki i filozofię na Uniwersytecie Jagiellońskim. Potem uczył rysunków w gimnazjach w Będzinie i zajęć praktycznych w Krakowie. Malował głównie obrazy religijne do licznych kościołów. Wykonał obraz Bożego Miłosierdzia według objawień św. Faustyny Kowalskiej do klasztoru w Łagiewnikach. Następnie powtarzał ten temat kilka set razy dla kościołów w Polsce i zagranicą. Na prośbę Matki Pauli Tajber wymalował w 1951 roku kultowy obraz Najświętszej Duszy Chrystusa Pana do kaplicy Sióstr Najśw. Duszy Chrystusa Pana na Prądniku Białym. Początkowo już w 1948 roku obraz miał malować malarz z Gdańska Wierusz Kowalski. Artysta potem zrezygnował z jego realizacji. Wtedy siostry zleciły malowanie A. Hyle. Uroczyste poświęcenie tego obrazu odbyło się 6 kwietnia 1953 roku. Artysta namalował kilka kopii tego obrazu do innych kaplic Zgromadzenia, między innymi do kaplicy w Siedlcu koło Krzeszowic. Wizerunek ten stanowi zobrazowanie nadprzyrodzonej wizji Najświętszej Duszy Pana Jezusa, jaką miała 2 VI 1920 roku Sł. B. Paula Zofia Tajber. Siostry, mając zaufanie do artysty, z kolei zleciły mu w 1956 roku zobrazowanie wizji Niepokalanej Matki Mistycznego Ciała – Matki Kościoła.

6. ANALIZA STYLISTYCZNO-PORÓWNAWCZA

Źródłem licznych odmian typu Niepokalanej, jest opis wizji św. Jana Apostoła w Apokalipsie, którą miał na wyspie Patmos, dokąd z Efezu został karnie zesłany za rządów cesarza Tytusa Domicjana (51–96) w roku 95. Apostoł widząc przyszłe losy Kościoła napisał: „Potem wielki znak ukazał się na niebie: Niewiasta obleczona w słońce i księżyc pod jej stopami, a na jej głowie wieniec z gwiazd dwunastu” (Ap 12, 1). Tekst ten stał się źródłem artystycznych inspiracji licznych malarzy i rzeźbiarzy we wszystkich okresach sztuki kościelnej. Z biegiem czasu następowały liczne modyfikacje tego typu. Gotyckie przedstawienia Immaculaty w Polsce opracował ks. Andrzej M. Olszewski¹⁸. W baroku popularne były Murillofskie Madonny, Matka Boska Łaskawa z Faenzy ze szkoły weneckiej we Włoszech (kopie w bazylice Panny Maryi w Krakowie i w kościele Jezuitów w War-

¹⁷ Opracowano na podstawie: Z. Prószyńska, *Hyla Adolf Kazimierz*, [w:] *Słownik artystów polskich i obcych w Polsce działających*, t. III, Wrocław–Warszawa–Kraków–Gdańsk 1979, s. 139–140; Kronika Klasztoru Sióstr Najśw. Duszy Chrystusa Pana w Krakowie na Prądniku Białym z lat 1953–1959.

¹⁸ *Mulier amicta sole w sztuce gotyku w Polsce*, „Nasza Przeszłość” t. 82(1994), s. 35–95.

szawie)¹⁹. Prywatne objawienia Matki Bożej w XIX i XX wieku zobrazowane przez artystów dostarczyły nowych odmian typu Niepokalanej. Najpopularniejsze są zobrazowania licznych objawień Matki Bożej Niepokalanej: cudownego medalika Katarzyny Labouré (1830), św. Bernadety z Lourdes (1858), Dzieci z Fatimy (1917), Gietrzwałdu (1877)²⁰. Na szczególną uwagę zasługuje trawestacja Niepokalanej z Jazłowca, rzeźba wykonana z kararyjskiego marmuru przez Oskara Sosnowieckiego z 1883 roku dla Zgromadzenia Sióstr Niepokalanek (obecnie w Szymanowie)²¹. Z powyższych zobrazowań wizji Niepokalanej najbliższą w swej kompozycji i wyglądzie dla wizji Matki Pauli Zofii Tajber jest zobrazowanie wizji Niepokalanej św. Katarzyny Labouré (1806–1876), która zleciła jej rozpowszechnianie cudownego medalika oraz Stowarzyszenia Dzieci Maryi²², jak również zobrazowanie wizji Matki Bożej w Gietrzwałdzie, wzywającej do pokuty i różańcowej modlitwy.

¹⁹ Zob. *Madonna polska*, [w:] *Ilustrowana encyklopedia katolicka*, z. 2, Warszawa 1929, s. 36, 40, 53, 56, 60.

²⁰ Por. R. Lauretin, *Matka Pana – traktat mariologiczny*, Częstochowa 1989; TENŻE, *Współczesne objawienia Najświętszej Maryi Panny*, Gdańsk 1994.

²¹ *Z dawna Polski Tyś Królową*. Koronowane wizerunki Matki Bożej 1717–1996 (Przewodnik po sanktuariach maryjnych), opr. s. M. Grażyna od Wszechpośrednictwa M. B. i s. M. Gizela od Niepokalanego Serca Maryi Romana Szymczak, Szymanów 1996, s. 222–226.

²² K. Kuźmak, *Katarzyna Labouré*, [w:] *Encyklopedia katolicka*, t. VIII, Lublin 2000, kol. 991; J. Marecki, *Wizerunki i symbolika Niepokalanej w heraldyce zakonnej*, [w:] *Maria Immaculata. 150. rocznica ogłoszenia dogmatu o Niepokalanym Poczęciu NMP*, Kraków 2004, s. 117–139.

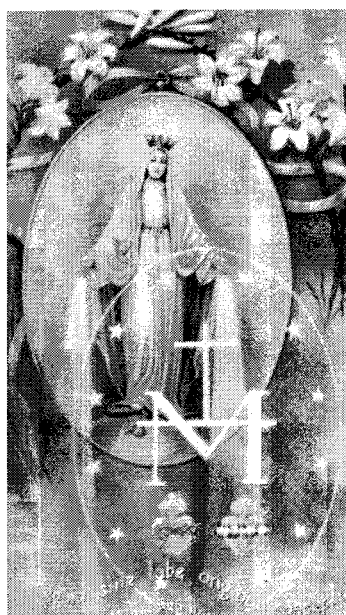
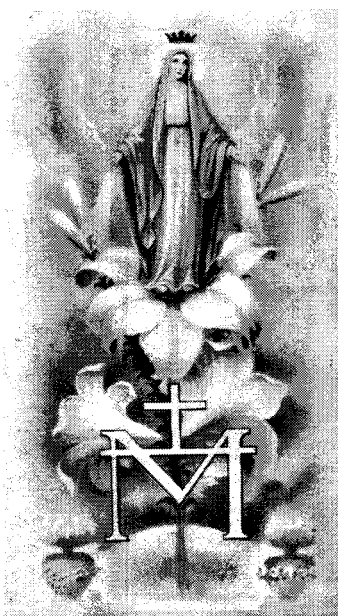
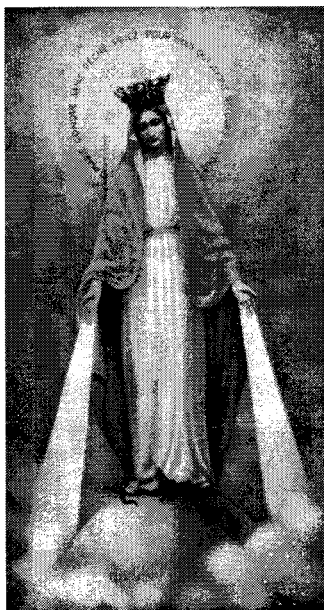
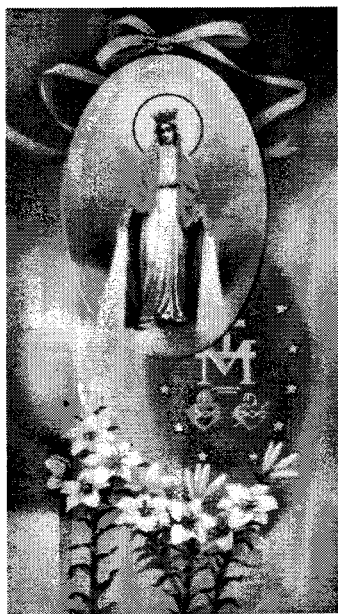
A. Hyła. Projekt obrazu NMP według wskazówek m. Pauli Zofii Tajber (akwarela)

A. Hyła. Obraz NMP – Kraków-Prądnik Biały
(fot. S. Wiśniewski SDB)

A. Hyła. Obraz NMP – Siedlec
(fot. S. Wiśniewski SDB)

Reprodukcje NMP z cudownego medalika Katarzyny Laboure

Reprodukcja obrazu objawienia NMP w Gietrzwałdzie